

H. Veldman
Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
onderwerp	ons kenmerk	datum
consultatie initiatief wetsvoorstel		13 september 2016

Geachte heer Veldman,

Hierbij de reactie van de VNG op uw voorstel tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker. Wij hebben op dit moment moeite met uw voorstel. Dat heeft met name te maken met de timing van uw voorstel en de gevolgen voor de gemeentelijke autonomie.

Timing.

Uw voorstel komt op een bijzonder ongelukkig moment, juist nu is er een aantal initiatieven en onderzoeken zijn aangekondigd. Wij noemen:

1. het kabinet heeft aangekondigd mogelijkheden te zien het lokale belastinggebied uit te breiden.
2. op dit moment loopt er een onderzoek naar de toekomstbestendige en duurzame financiering van het waterbeheer waarin alle partners uit het Bestuursakkoord Water 2011 deelnemen. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft uw Kamer daarover op 3 juli 2015 geïnformeerd.
3. in het akkoord dat wij met het kabinet hebben gesloten rond de financiën van de Omgevingswet is overeen gekomen een onderzoek te starten naar de toekomstige financiering van de openbare ruimte. Alle drie de initiatieven hebben financiële gevolgen voor de lastendrukontwikkeling van inwoners van gemeenten en bedrijven die in de gemeenten gevestigd zijn.

Uw voorstel kent lastenverschuivingen tussen huurders en eigenaren van onroerende zaken. In de discussie over het lokale belastinggebied¹ is het voorkomen van grote lastenverschuivingen juist een belangrijk ijkpunt genoemd door de minister. De VNG onderschrijft dat.

Ons advies is om modernisering van afvalstoffenheffing en rioolheffing in het totaalpakket van de aanpassing van de lokale heffingen te bezien. Nu een klein onderdeel separaat regelen vinden wij onwenselijk en onverstandig. In een grotere context kunnen zowel een wijziging van de verdeling van de lasten als de bijkomende lastenverschuivingen beter opgelost worden.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34302-V.html>

Gemeentelijke autonomie.

Uw voorstel perkt de gemeentelijke vrijheid bij belastingheffing fors in en wel op 3 manieren.

Gemeenten worden verplicht om belasting te heffen, waar ze nu nog de vrijheid hebben om hier van af te zien;

Gemeenten worden verplicht om tenminste 80% van de kosten te verhalen terwijl het kostendekkendheidspercentage nu vrij is en tot slot

Gemeenten worden verplicht deze kosten te verhalen louter bij de huurders van de onroerende zaken, terwijl ze nu nog een keus hebben.

De verplichting voor gemeenten om belasting te heffen is een noviteit in het belastingrecht. Het komt ons voor dat een dergelijke noviteit een grondige voorbereiding en motivering nodig heeft.

Ook de verplichting om minstens 80% van de kosten te verhalen heeft juridische haken en ogen.

Voorkomen moet worden dat een nieuwe wettelijke norm tot onduidelijkheden in de uitvoering leidt.

Ook de verplichting enkel van de gebruiker te heffen doen is een beperking van de gemeentelijke autonomie. De naam rioolheffing is na de verbreding van de gemeentelijke watertaken in 2008 eigenlijk een term die de lading niet meer helemaal dekt. Gemeenten hebben een afvalwater-, hemelwater- en grondwaterzorgplicht. Door de klimaatverandering neemt de neerslag toe en dat vraagt om maatregelen met name investeringen in de publieke ruimte. Deze investeringen zijn onderdeel van de rioolheffing. Het komt ons niet redelijk voor om de volledige rekening van deze investeringen neer te laten slaan bij alleen de huurders.

Financiële consequenties

De financiële consequenties worden in het voorstel niet becijferd maar lijken voor sommige groepen fors. Huurders en ondernemers gaan er op achteruit. Vastgoedeigenaren verdienen aan dit voorstel. De lasteneffecten van het voorstel verschillen per gemeente en in het korte tijdsbestek van deze consultatie is er geen ruimte voor uitgebreid onderzoek. Het voorstel betekent dat minder schouders zwaardere lasten moeten dragen. Een berekening van de financiële effecten voor de verschillende groepen belastingbetalers wordt node gemist.

Conclusie

De VNG is van oordeel dat het wetsvoorstel op dit moment ongewenst is. Een aanpassing van de lokale heffingen dient te worden geregeld in breder verband. Onwenselijke lastenverschuivingen en lastenverzwaringen kunnen dan worden voorkomen. De modernisering van de rioolheffing dient te worden gezien vanuit het brede onderzoek naar de duurzame en toekomstbestendige financiering van de watertaken.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten



J. Kriens
Voorzitter directieraad